

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4059
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 312
Ημερομ. Κατάθεσης: 23/3/2026

23 Μαρτίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς την κ. Υπουργό Πολιτισμού

Θέμα: «Σε ποιες μελέτες και εγκρίσεις στηρίζονται οι ποικίλες αναστηλωτικές εργασίες με νέο υλικό και οι εκτεταμένες παρεμβάσεις με οπλισμένο σκυρόδεμα που λαμβάνουν χώρα στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας;».

Στις 2 Μαρτίου 2023 εντάχθηκε για χρηματοδότηση στο Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας το Έργο με τίτλο: «SUB.1.1.4 Βελτίωση υποδομών προσβασιμότητας στους αρχαιολογικούς χώρους και τα Μουσεία της Αρχαίας Αγοράς Αθηνών και του Κεραμεικού» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5200538, κωδικός Έργου ΠΔΕ 2023ΤΑ01400024) της Δράσης 16735 «Αξιοποίηση της τέχνης ως συνταγογραφούμενης θεραπείας για την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και ενεργοποίηση της “Ασημένιας Οικονομίας”».

Σύμφωνα με την απόφαση ένταξης το έργο υλοποιείται μέσα από 13 υποέργα¹ και αφορά, μεταξύ άλλων παρεμβάσεων, την προστασία και ανάδειξη μνημείων με σωστικές επεμβάσεις. Ωστόσο δεν είναι καθόλου διακριτό μέσα σε ποιο ή σε ποια από τα 13 αναφερόμενα υποέργα υλοποιούνται σωστικές και προστατευτικές για τα μνημεία επεμβάσεις και εργασίες και αν υπάρχουν καν τέτοιες.

Απεναντίας, στον αρχαιολογικό και προστατευόμενο χώρο της Αρχαίας Αγοράς τους τελευταίους μήνες λαμβάνουν χώρα, όπως προκύπτει και από φωτογραφίες περιοίκων: εκσκαφικές εργασίες με μηχανολογικό εξοπλισμό (αντί για συστηματική ανασκαφή), ανέγερση κτισμάτων νέων χρήσεων, ανέγερση τοίχων αντιστήριξης από οπλισμένο

¹ **Υποέργο 1:** Εργασίες για τη βελτίωση υποδομών προσβασιμότητας στους αρχαιολογικούς χώρους και στα Μουσεία Αρχαίας Αγοράς Αθηνών και Κεραμεικού. **Υποέργο 2:** Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για την αποστράγγιση των ομβρίων υδάτων των αρχαιολογικών χώρων Αρχαίας Αγοράς - Αρείου Πάγου και Κεραμεικού. **Υποέργο 3:** Ανάπλαση των 5 εισόδων του αρχαιολογικού χώρου Αρχαίας Αγοράς - Αρείου Πάγου. **Υποέργο 4:** Προμήθεια πινακίδων και ερμηνευτικών μέσων- Εξοπλισμός και υλικό για προσβασιμότητα ατόμων με προβλήματα όρασης των αρχαιολογικών χώρων της Αρχαίας Αγοράς - Αρείου Πάγου και του Κεραμεικού. **Υποέργο 5:** Βελτίωση της περιφράξης του αρχαιολογικού χώρου Αρχαίας Αγοράς. **Υποέργο 6:** Προμήθεια νέας ανοξείδωτης περισχοίνισης στον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού και της Αρχαίας Αγοράς. **Υποέργο 7:** Αποκατάσταση αρχαίου οδικού δικτύου και διαδρομών κυκλοφορίας επισκεπτών με πρόβλεψη για ΑμεΑ & εμποδιζόμενα άτομα και διαμόρφωση νέων χώρων στάσης – θέασης στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Αγοράς και του Κεραμεικού. **Υποέργο 8:** Αποφιλώσεις - αποκλαδώσεις στον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού και της Αρχαίας Αγοράς. **Υποέργο 9:** Προμήθεια και εγκατάσταση νέων ραμπών ή/και γεφυρών στον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού και της Αρχαίας Αγοράς. **Υποέργο 10:** Προμήθεια και τοποθέτηση νέων στεγάστρων στον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού και της Αρχαίας Αγοράς. **Υποέργο 11:** Δημιουργία νέας εξόδου και των αναγκαίων υποδομών εξυπηρέτησης των επισκεπτών στον Αρχαιολογικό Χώρο του Κεραμεικού - Αναβάθμιση χώρων υγιεινής και άλλων υποδομών στους αρχαιολογικούς χώρους Αρχαίας Αγοράς και Κεραμεικού. **Υποέργο 12:** Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού πυρόσβεσης των αρχαιολογικών χώρων της Αρχαίας Αγοράς - Αρείου Πάγου και του Κεραμεικού. **Υποέργο 13:** Προμήθεια οικοδομικών υλικών.

σκυρόδεμα, νέες διαστρώσεις από σκυρόδεμα στο μέσον της Αγοράς, πάνω από την Παναθηναϊκή Οδό, αλλά και διάφορες «αναστηλωτικές» παρεμβάσεις που όμως δεν περιλαμβάνονται ή περιγράφονται στο φυσικό αντικείμενο των επιμέρους υποέργων.

Μεταξύ άλλων, στη νοτιοανατολική γωνία της Αγοράς, όπου υπάρχουν τα θεμέλια ενός ρωμαϊκού ναού (Νοτιοδυτικού Ναού), φαίνεται να έχουν «σφραγιστεί» και καλυφθεί με οπλισμένους τσιμεντόλιθους, με στόχο να «ανακατασκευαστεί» η κρηπίδα, δηλαδή τα αρχαία ελληνορωμαϊκά σκαλοπάτια, για άγνωστους μέχρι στιγμής επιστημονικούς ή άλλους λόγους. Σε κάθε περίπτωση, όμως, **η επιχειρούμενη κατασκευή μιας σύγχρονης κρηπίδας και η «σφράγιση» των αρχαίων θεμελίων κάτω από ογκώδεις κατασκευές από οπλισμένο σκυρόδεμα είναι, τουλάχιστον, προβληματική.**

Ταυτόχρονα, προς τον βορειοδυτικό ναό φαίνεται ότι ανακατασκευάζονται ακόμη περισσότερα σκαλοπάτια με οπλισμένο σκυρόδεμα, **πάνω από τα σωζόμενα αρχικά ρωμαϊκά σκαλοπάτια που πλαισιώνουν την Παναθηναϊκή οδό στη δυτική πλευρά,** για άγνωστους, επίσης, επιστημονικούς λόγους.

Παρόλα αυτά, για όλες τις ανωτέρω εκτεταμένες παρεμβάσεις και «αναστηλωτικές» εργασίες (σύγχρονες ανακατασκευές) δεν φαίνεται να υπάρχουν –ή τουλάχιστον δεν έχουν, παραδόξως, δημοσιευτεί- οι κατάλληλες μελέτες και οι κατά νόμον εγκρίσεις από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού.

Επειδή, όπως προκύπτει και από το φωτογραφικό υλικό, πρόκειται για μείζονες παρεμβάσεις σε μείζονος σημασίας αρχαιολογικό χώρο στο κέντρο της Αθήνας και μάλιστα στη buffer zone της Ακρόπολης των Αθηνών,

Επειδή δεν φαίνεται να έχουν παρασχεθεί οι κατά νόμον απαιτούμενες εγκρίσεις από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού,

Επειδή η επικαλούμενη ως «βελτίωση υποδομών προσβασιμότητας» δεν μπορεί να αποτελεί, σε μια ευνομούμενη Πολιτεία, μανδύα αδιαφάνειας και παράκαμψης της νομιμότητας που επιβάλλει η αρχαιολογική νομοθεσία,

Ερωτάται η Υπουργός Πολιτισμού:

1. Σε ποιο ή σε ποια από τα 13 υποέργα του προαναφερθέντος Έργου του ΤΑΑ (ΟΠΣ ΤΑ 5200538) έχουν ενταχθεί οι παραπάνω εκτεταμένες αναστηλωτικές και άλλες εργασίες και παρεμβάσεις;

2. Βάσει ποιων μελετών, εγκρίσεων και γνωμοδοτήσεων του ΚΑΣ πραγματοποιούνται οι εργασίες αυτές, δεδομένου μάλιστα ότι η Αρχαία Αγορά αποτελεί μείζονος σημασίας αρχαιολογικό χώρο;

Καλείται η Υπουργός Πολιτισμού να καταθέσει στο Σώμα και στις προθεσμίες που ορίζει ο Κανονισμός της Βούλης, κάθε σχετική μελέτη, εισήγηση, γνωμοδότηση ΚΑΣ και εγκριτική Υπουργική Απόφαση επί αυτής, όπως ορίζει ο Νόμος, για κάθε εργασία στην Αρχαία Αγορά που αφορά ανέγερση νέων κτισμάτων, αναστηλώσεις, ανακατασκευές, κάλυψη αρχαίων

θεμελίων και εν γένει χρήση και προσθήκη νέου υλικού (σκυροδέματος κλπ) μέσα στον αρχαιολογικό χώρο.

3. Είναι ενήμερη η UNESCO για τις προαναφερθείσες αναστηλωτικές και άλλες εκτεταμένες παρεμβάσεις στην Αρχαία Αγορά, δεδομένου ότι αφορούν -μεταξύ άλλων- και το buffer zone της Ακρόπολης των Αθηνών και η Ελλάδα υποχρεούται να παρέχει πλήρη τεκμηρίωση για τέτοιου είδους εργασίες, σύμφωνα και με το πόρισμα των εμπειρογνομόνων της κοινής Αποστολής UNESCO/ICOMOS που δημοσιεύθηκε το 2023²;

Καλείται η Υπουργός Πολιτισμού να καταθέσει στο Σώμα και στις προθεσμίες που ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής, την ενημέρωση που έχει παράσχει μέχρι σήμερα στην UNESCO για όλες τις εργασίες λαμβάνουν χώρα, από τη δημοσίευση του εν λόγω πορίσματος και εξής, τόσο στην Ακρόπολη όσο και στον περιβάλλοντα χώρο της, ιδίως στους περιβάλλοντες αυτήν μείζονος σημασίας αρχαιολογικούς χώρους.

Οι ερωτώντες και αιτούντες Βουλευτές

Βέττα Καλλιόπη

Ακρίτα Έλενα

Γαβρήλος Γιώργος

Δούρου Ρένα

Ζαμπάρας Μίλτος

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κώστας

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παπαηλιού Γεώργιος

Παππός Νικόλαος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γεώργιος

² 2023 Report on the joint World Heritage Centre / ICOMOS Advisory Mission to “ACROPOLIS, ATHENS”, GREECE FROM 26 TO 29 APRIL 2022.